

Socialdemokratiet *bliver ikke det frelsende Parti*, hvis heller ikke det vil forstaa Kvinde-sagen. Nej, skal Menneskerettighederne sejre, da maa vi hævde, at *der er en speciel Kvinde-sag*; indtil Mændene erkender det og hjælper os dertil, maa Kvindebevægelsen staa som en selvstændig Organisation og tale deres egen Sag baade paa Møder og i Blade.

Johanne Meyer.

* * *

Vi har endvidere modtaget følgende:

Maa jeg bede den ærede Redaktør af »Kvindebladet« give nedenstaaende Plads i samme:

I Arbejderen Nr. 82 d. A. findes en Artikel »Alliancepolitikens Frugt«. Det smagløse Angreb paa »2 af de ledende Hvad-vi-vil-Damer«, skal jeg ikke indlade mig paa at besvare, men kun for mit vedkommende erklære, at det ikke har »knebet« for mig i den Egenskab, som »Arbejderen« tillægger mig af »Fru Hvad vi vil«; ti da jeg ikke sidder i Redaktionen, har jeg selvfølgelig heller intet med at beskære Artiklerne.

Til Katrine Christensen!

Skønt jeg ikke tror, at den Polemik, som Frk. Katrine Christensen har givet Anledning til ved hendes Artikel i Kvindebladet Nr. 15, »Et Gensvar«, gavner den Kamp, som vi Kvinder kæmper for vor Menneskeret, saa vil jeg dog tage til Genmæle imod hendes Artikel i Arbejderen Nr. 82 d. A., fordi jeg ikke tør lade en, efter min Mening, saa misvisende Opfattelse af Kvindesagen henstaa uimodsagt.

Det er fast utroligt, at Frk. Christensen kan være hildet i den Vildfarelse, at hun selv tror og vil søge at faa andre, deriblandt Fru Meyer og mig, til at tro, at Arbejdernes Kvinder ikke skulde lide under Hustruens Umyndighedstilstand i Ægteskabet med Hensyn til dennes Udelukkelse fra at raade med over Formuens eller Fortjenestens Omsætning i Varer, eller med andre Ord hendes Udelukkelse fra at raade over en eneste Øres Udgift — ja, Manden har Lov til, om han vil, at forsegle Portemonnæen for hende; — ja! Loven gaar endog saa vidt, at den hjemler Manden Ret til kun at give hende den nødvendige Føde.

Utænkeligt er det ligeledes, at hun kan mene, at Arbejderens Hustru ikke lider under den Lovbestemmelse, at Faderen har Eneraadighed over Børnene. Frk. C. kan være vis paa, at der i mangt et Arbejderhjem kæmpes en haard Strid om, hvad de fortjente Penge skal anvendes til. Men er der en saa skøn Enighed mellem Arbejderne, som Frk. C. forudsætter, saa maa det være paradisiske Tilstande, de lever i. Dog, jeg har ogsaa en Del Erfaring i ovennævnte Henseende, og jeg har baade hørt og set, at der ogsaa er Strid om Pengenes Anvendelse i Arbejderhjemmene, netop fordi Loven giver Manden Eneraadighed over dem.

Mal dog ikke stedse Fanden paa Døren, idet De siger: »For Arbejderne kan det aldrig blive et Stridsspørgsmaal, paa hvilken Maade de skal anvende deres Formue, da de ofte knapt har det nødvendige til at mætte sig med.«

At der er Hjem, hvor det er saa, véd jeg og alle; men jeg véd ogsaa, at der gudskelov gives Arbejderhjem, hvor Mandens og Hustruens Flid og Dygtighed har gjort det lunt og hyggelig inden Døre, og hvor de har deres Udkomme.

Ja, hun maa tro, at ogsaa om Børnene staar der en »ædel« Strid. Mand og Hustru er ikke i alle Hjem enige om, at Barnet skal til den eller den Profession, blot for at skaffe dem og Barnet Brød; nej, jeg har saa gode Tanker om Arbejderfamiljerne i deres Helhed, at de tænker først: »Hvad egner mit Barn sig til? Lad det komme til den Gærning.«

Frøkenen forudsætter, at det er et Overmaal af Lykke, om Arbejderens Barn kunde blive Præst eller juridisk Embedsmand, siden hun skriver, at de behøver aldrig at *svimle* ved Tanken om, at deres Børn skulde komme til at beklæde et saadant Embede; men jeg forsikrer Dem, at her er de atter paa Vildspor; ti Embedsstandens Stilling nu for Tiden, er alt andet end misundelsesværdig; ti for det første har den ikke Lov til at følge sine egne politiske Anskuelser uden at risikere Embedet — Fortjenesten — og for det andet ses der med Mistro til dens Færd, selv om den er hæderlig.

Nej, Frøken, lad os være enige om, at vi alle er under Lands Lov, og at den ene Klasse af Kvinder ligesaa vel som den anden, som lever under den Undtagelseslov, at de ikke maa være med i Kommunens og Statens Arbejde, føler Trykket af de ubillige Love, og at ogsaa de *arbejdende Kvinder* vilde føle Velsignelsen af politisk og kommunal Valgret.

Lise Luplau.

Om Kvindens Deltagelse i Lovgivningsarbejdet.

Af

Karl Fred. Jensen.

V.

3. Hun maa skaffe Levnedsmidler for alle!

Hermed maa ikke blot forstaaes det nødvendige Brød, men alle de Midler, der i et civiliseret Samfund fordres for at leve et sundt og menneskeværdigt Liv.

Og for at skaffe disse Midler til alle, vil det være nødvendigt at afskaffe den næste store Hindring for Civilisation og Fremskridt, for Livets Opholdelse og Velvære: *Udbyttersystemet, Lonslaveriet, Privatkapitalismens og Egenkærlighedens Rovdrift* og at indføre *Fællesproduktionen*, der er den eneste mulige Adgang for alle Mennesker til baade *Levnedsmidler, Arbejde og Aandsdannelse*.

Men ved Indførelsen af Fællesdriften vil det jo ikke være nødvendigt at bibeholde de nuværende vilkaarlige og mer eller mindre upraktiske Grænser for Statssamfundene. Disse Grænser og Staternes Størrelse vilde mere passende kunne indordnes efter Naturforholdene og de dermed forbundne hensigtsmæssige Betingelser for Fællesdriften.

Og det vilde være en let Sag for Samarbejdets og Samfærdselens Skyld at gaa over til et *Fællessprog* for hele Jordklodens Befolkning. Faa Aar efter at det var indført i Skolerne, vilde alle Mennesker kunne det, og den nuværende babelske Sprogforvirring, der kun tjener Udbyttersystemet i dets separatistiske Adskillelsesbestræbelser for bedre at kunne commandere de enkelte for hinanden fremmede Nationer, vilde forsvinde fra Jorden, og hele denne vilde blive *alles* eneste og fælles, store, elskede Fædreland.

Naar den med Militarismens ørkesløse eller ødelæggende Fred og den ved Anvendelsen af næsten hele det ene Køn til Madlavning og Barnepleje for det andet spildte Arbejdskraft, og de ved Privatkapitalismens Udsugning skabte Dagdrivere og Fødenød, og de ved samme ødelagte eller forsømte Produktionskilder bliver tagne i Brug ved Produktionen, og denne gaar over fra den tids- og kraftspildende smaalige Enkeltmandsdrift til en efter alle Kunstens Regler og med alle Nu- og Fremtidens videnskabelige Instrumenter, Maskiner og Redskaber dreven *Fællesdrift*, — da vil der ikke alene kunne blive tilstrækkelige Levnedsmidler og Livsnydelser for Jordklodens nuværende, men for en langt større Befolkning. Og denne vil endda kunne nøjes med faa Timers let dagligt Arbejde ved Ledelsen af de Arbejdet mest udrettende Maskiner og kunne bruge den øvrige Del af Dagen til aandelig Udvikling og Fornøjelse.

Ti vi bør betænke, hvilken uhyre Mængde Tid og Kraft vi spilder ved Opretholdelsen af Udbyttersystemet — ved Udbytternes Lediggang og større Konsumtionsevne — ved Henlæggelsen af store Strækninger frugtbar Jord til Lystskove og Jagtdistrikter for disse Snyltedyrl — ved den nuværende vanvittige Krigsgalskab og Forbrug af Alkohol og Tobak — ved den planløse Produktion med altfor lidt anvendt Maskindrift — ved de taabelige Toldlove, der tvinger Forbrugsartiklerne til at fare rundt paa Jordkloden, frem og tilbage gennem Hundreder af Mellemhænder, inden de naar Konsumenterne — ved den pjankede Husholdning med Madlavning og Barnepleje for hvert Par Mennesker, hvor Halvdelen af Menneskeslæggtens Kraft anvendes til Opvartning for den anden Halvdel o. s. v., o. s. v.

Alt dette bør Kvinden betænke, afskaffe dette fordærvelige System, ændre alle de herhen hørende Forhold og skaffe Menneskene Brød!

4. Hun maa tænde Lys i Verden.

»Lys over Landene, det er det, vi vil!« sagde J. P. Jakobsen, og dette Ord maa Kvinden ikke blot gøre til sit Valgsprog i Teori; men hun maa sætte al sin Kraft ind paa at virkeliggøre dets Idé. Saalænge vi fortsætter i Fordummelsens mørke Barbari og fylder den opvoxende Slægt med gamle religiøse og krigsgale Myter og Ammestueeventyr i Stedet for at undervise den i Kendskab til Naturkræfterne og disses Anvendelse i Menneskelivets Tjeneste — da kan vi aldeles ingen Fremgang vente.

Kvinden kan ikke vente at blive indsat i alle sine Rettigheder eller anerkendt af Manden i sin fulde menneskelige Værdighed, saalænge det bankes ind i Børnene i alle